

DE RESIDENTIËLE BEHANDELING VAN PSYCHOSE

In het Centrum voor Psychiatrie en Psychotherapie Sint-Jozef werken we op de Reva-afdeling met verschillende behandelgroepen. In één van die behandelgroepen richten we ons tot patiënten die te kampen hebben met psychose. Onze ervaring is dat we eigenlijk moeten spreken over psychosen, in meervoud. Bij sommigen in onze groep kaderen deze psychotische verschijnselen in een procespsychose (de zgn. klassieke schizofrenie), bij anderen hangt de psychose samen met terugkerende en ernstige manische of depressieve ontsporingen. Bij enkelen raakt een overlijden of een geboorte niet verwerkt of blijven de gevolgen van misbruik of mishandeling aanslepen. Het gebeurt heel vaak dat de opname van onze patiënt een scharniermoment wordt van een onhoudbaar geworden leefsituatie naar een totaal andere. Er ontstaat een relatiebreuk, men gaat alleen of begeleid wonen, men verandert van werk bijvoorbeeld naar beschermt werken of vrijwilligerswerk.

We bieden specifieke behandelingen aan zoals medicatie, psychotherapie, ergotherapie, allerlei vormen van expressie (bv. dans), verschillende vaardigheidstrainingen, voorlichting en educatie,... dit alles gebaseerd op recente en diverse inzichten rond psychose. Maar daar houdt het niet mee op. De patiënten verblijven bij ons dus werken we ook vanuit het alledaagse leven: het opstaan, de zelfzorg, de maaltijden, de afwas, het tv-kijken, het groepsgebeuren... Daarin vinden we aangrijpingspunten over hoe de patiënt omgaat met zichzelf en zijn persoonlijke en sociale omgeving. Dit vertaalt zich in allerlei activiteiten rond omgaan met anderen, praatgroepen rond actualiteit en andere dingen dan ziekte en ziekenhuis, begeleiding voor woonst en werk, opstarten van vrije tijd en sociale contacten,... We zijn onlangs ook gestart met bijeenkomsten voor familie van patiënten.

Wij bieden deze behandellementen niet allemaal tegelijk aan iedereen aan, want zoals reeds gezegd is ieders psychose anders. Deze individuele verschillen vormen het aangrijpingspunt, de eigenlijke rode draad doorheen onze aanpak. Door te mikken op het meest eigene van iemands psychose raken we ook bij het veranderbare aspect ervan.

Maar hoe zorgen wij er nu voor dat de patiënt en wij nog door de bomen het bos kunnen zien? Daarvoor gebruiken we een programma dat als een soort schakelbord van de hele behandeling fungeert. In dat programma worden al de persoonlijke krachtlijnen voor de patiënt bijeen gehouden én vertaald in werkpunten. Het vertrekpunt is datgene wat de patiënt zelf voorlegt als zijn probleem. We starten met een persoonlijke selectie behandellementen en breiden die stapsgewijs uit. Fasegewijs komen er nieuwe tussenkomsten bij én vallen overbodige weg.

Concreet ziet dat programma eruit als een weekplanner. Daarop vindt de patiënt alledaagse en huishoudelijke gebeurtenissen en taken (opstaan, maaltijden, koffiepauzes, afwasdienst,...), zijn behandelsessies en individuele gesprekken, maar ook de afgesproken schrijfonderwerpen, persoonlijke aandachtspunten, tips rond bepaalde problemen, een woordje uitleg over de stand van zaken in de behandeling,... Handtekeningen, punten en kruisjes zorgen ervoor dat er een heel intensieve uitwisseling met de patiënt tot stand komt rond zijn dagelijkse leven, zijn innerlijke leefwereld, zijn contacten met de omgeving, zijn vorderingen om de psychose te bewerken. Deze uitwisseling is zo opgevat dat de patiënt onze tussenkomsten steeds minder nodig heeft en zijn leven buiten de kliniek verder kan opnemen.

Tenslotte is een intensieve uitwisseling ook nodig tussen alle mensen die met de patiënt werken. Voor ons zijn onze dagelijkse besprekingen rond de patiënt en zijn programma van onmisbaar belang. Om die scharnierfunctie naar die hernieuwde leefsituatie te kunnen waarmaken investeren we ook veel tijd en energie in het overleg met diensten buiten het ziekenhuis. We werken samen met verschillende diensten voor beschermt wonen, met diensten voor psychiatrische thuiszorg, met centra geestelijke gezondheidszorg, met activiteitencentra,...

Frank Van den Bulke
Psycholoog – psychotherapeut
Revakliniek